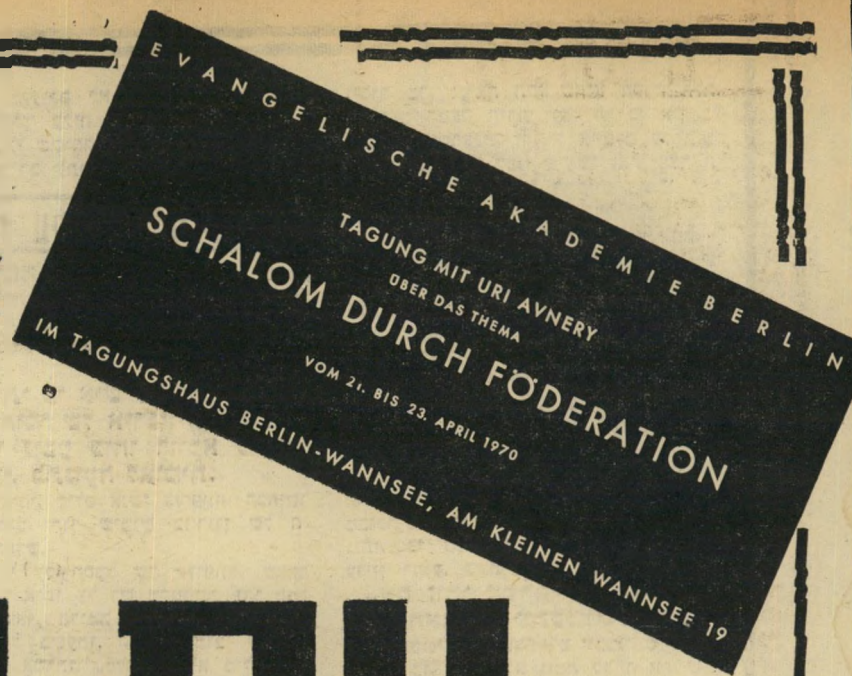

המצרים אמנים שנאצר הזמין את גולדמן - והם שאחים על כך

הפדאיון הפלסטיניים חוקפים את נאצר, מתנגדים לישראל אך...

פגישות עם גולדמן

ניסטי, אין אף מצרי אחד הרואה את הופעת הרוסים בארצו בשימחה. ● ההשלמה עם העובדה שישראל קיימת, ושאי אפשר לחסלה. ● החשש מפני אירגוני הפיראיון הפלסטיניים. אירגונים אלה חותרים תחת כל המישטרים הערביים, הריאקציוניים והמתקדמים כאחד. הם מדברים בבוז על ממשלת מצרים ועל עמה, בעוד שהמצרים סבורים שהם מקריבים את עצמם למען הפלסטינים כסווי-הטובה. (הפלסטינים בוועידה הכריזו בקול רם שעבד אל-נאצר הוא „בורגני זעיר“, שהוא „שייך לשעבר“).

● הרצון לפעול סוף-סוף למען מצרים עצמה, לשקם את מישקה ולפתח את אוצרותיה. עם עליית כוחות פרו-מצרים לשלטון בסודאן ובלוב, קם לתחייה לחזון הישן נוסח של מצרים כראש גוש המאחד את עמק-הנילוס וצפון-אפריקה, בניגוד לחזון של מצרים כמנהיגת „האומה הערבית“ כולה.

כל הנימוח האלה משמשות בערבוביה, ואין ביניהן גבולות ברורים. הישראלי התמים ישאל כאן: „אז למה הם לא עושים שלום? למה הם לא יושבים עם ממשלת ישראל ליד שולחן אחד?“

הדברים אינם פשוטים כל-כך. אצל המצרים, כמו אצל שאר הערבים, יש חשיבות עצומה למושג „כבוד“. המצרים מבחינים עתה בבידוד בין העניין המצרי והעניין הכלל-ערבי (הבחנה זו חוזרת גם בדברי עבד אל-נאצר עצמו, והיא אחד החידושים המהפכניים במצב-הרוח הנוכחי). אולם שום מצרי אינו מעלה על דעתו לבגוד בעניין הערבי הכללי.

כדי להגיע לשלום ללא בגידה, דרושים, לדעת המצרים, שני דברים: החזרת כל השטחים המוחזקים (פרעון חובה-כבוד למדינות ערב) ומתן הזכות לפליטי פלסטין לבחור בין שיבה ופיצויים (פרעון חובה-כבוד לעם הפלסטיני).

הצרה היא, שאין המצרים מאמינים שממשלת ישראל מוכנה לכך. נאומיהם של גולדה, אלון, בגין ועזר (שכל מצרי יודע אותם על-פה) מוכיחים להם כי ישראל רוצה לספח לעצמה לפחות חלק ניכר מן השטחים המוחזקים. ההזמנה למשאומתן „פנים אל פנים“, „בלי תנאים מוקדמים“, שבו „אפשר יהיה לדבר על הכל“, נראית להם על כן כהתחסרות מחוכמת. (ובנינו לבין עצמנו, האם אינה כזאת? אילו רצתה גולדה להחזיר את השטחים, היתה מצהירה על כך מראש, לפחות עקרונית.)

ברדתך מן המטוס מכה על פניך גל-חום. עשרים מעלות מפרדות בין פאריס, בה המריא המטוס בבוקר, ובין לוד, בה נחת כעבור ארבע שעות. כעבור כמה דקות, כשאתה נוטל לידך עיתון ישראלי, מכה על פניך גל שני — גל שטיפת-המות. 180 מעלות מפרדות בין מה ששמעת וקראת באירופה, ובין מה שמדקדק לעיניך בעיתוני ישראל וחודר לאוזניך מהרדיו. זוהי תמיד החווייה הראשונה של החוזר מחו"ל. הפעם היא חזקה

את אורי אבנרי

פי כמה. כי מעולם לא היה קיים פער כה עצום בין המציאות ובין מה שמנגנון שטיפת-המות מתאר אותו כמציאות אצלנו.

נסעתי לחו"ל להעידה שנערכה מטעם האקדמיה הנוצרית של ברלין המערבית. ההעידה נשאה את השם „שלום (בעברית) על-ידי פדרציה — ועידה עם אורי אבנרי. שם זה טעון הסבר: כמו בכל אירופה, נשחקים שוחררי-השלום בין התעמולה הישראלית הנוקשה ובין התעמולה הנוקשה של אירגוני-הפיראיון ותומכיהם מבין השמאל החדש הקיצוני. הם צמאים לקולות חרשים מושראלי ומארצות-ערב, וחס ריאים חובתי-מצפון לעצמם לעשות את הכל כדי להפגיש ישראלים עם ערבים. בשבילי היה המיפגש הישיר עם הערבים חשוב יותר מכל ההרצאות והחיכוחים הרשמיים. כעשרים ערבים השתתפו בוועידה בשלביה השונים — מצרים, לבנונים ואנשי אל-פתח. היה זה תהליך מתמיד של יצירת מגע אנושי ונפשי — בחיכוחים מאולתרים בהפסקות, ליד שולחן-האוכל, בגינה.

אילו רציתי לסכם רושם זה בפסק אחד, הייתי אומר: אין כל קשר בין מה שנעשה עתה בנפשם של ערבים, לבין מה שמצטייר לעיני מי שקורא עיתונים בישראל.

המצרים ואשרים הזמנת גולדמן

פ רשת גולדמן עמדה, כמוכן, במרכז ההתעניינות של כל באי הוועידה, ושל הערבים במיוחד.

העובדה הבולטת ביותר לעין היא זו: אף ערבי אחד לא פיקפק לרגע כי עבד-אל-נאצר אומנם הזמין את גולדמן, וכי הפגישה טורפדה על-ידי גולדה מאיר.

לגבי הערכת הפרשה נחלקו הדעות בין הערבים באופן קיצוני: כל המצרים והלבנונים שדיברתי עימם, ללא את אחד יוצא מן הכלל, שובחו את עבד-אל-נאצר על מעשהו, וראו בו תוצאה הגיונית של הי רצון המצרי להגיע לידי הסדר עם ישראל.

כל הפלסטינים, לעומת זאת, ראו בכך קנוניה של עבד-אל-נאצר להגיע לידי שלום עם ישראל, מאחורי גבם של הפלסטינים ונגד אירגוני-הפיראיון.

כל מי שמדבר ברגע זה עם מצרים, מתרשם כי רצונם להגיע לידי הסדר-שלום אינו מן השפה ולחוץ. רצון זה אינו מתבטא רק בנאומים לתצרוכת-חוץ, אלא גם בשיתות פרטיות מלב אל לב. הוא מתבטא בחוסר מפליא של עוינות במגע אישי, ואף בגילויים של ידידות ממש.

מי שרוצה, יכול לפקפק בכנות דבריו של עבד-אל-נאצר, שמסר לאריק רולו תוכנית-שלום שלמה ומרחיקת לכת. אבל אי-אפשר לפקפק בכנותם של מצרים מכל הסוגים, סטודנטים בחו"ל ואנשי הרחוב בקאהיר, שמשקיפים שונים ורבים דיברו עימם במאות הזדמנויות. לולא ידע עבד-אל-נאצר שזהו מצב-הרוח ברחוב שלו, לא היה מעז להזמין את גולדמן. ואחרי שהעסק התפוצץ, לא היה מעז לפרסם בהרחבה את דעותיו של גולדמן בעיתונות המצרית — פירסום שאישר את דבר ההזמנה המקורית, למרות ההכחשה הרשמית.

מבחינה אחת יש דמיון בין מצב-רוח זה ובין מצב-הרוח „גולדמניסטי“ בישראל. אילו ניתן לפרק מצב-רוח לגורמים, הייתי מגדיר את הגורמים למצב-הרוח המצרי כך: העייפות מן המלחמה וההבנה שאם לא יושם לה קץ, תהיה זאת מלחמת-נצח בלי כל פיתרון נראה לעין. במצרים, כמו בישראל, שואל האדם הפשוט: „מה יהיה הסוף?“ ● איריצון להפוך את מצרים למושבה סובייטית. כל מצרי מבין שאין מנוס מלהסתייע בצבא הסובייטי, כדי להגן על ארצו מפני צה"ל. אך מלבד קומץ קומר

החצולם

שהדהים

את

הפידאיון

סרן-מילואים בצנחנים רן כהן, מקיבוץ גוש-שמואל, בעת התפוגה מול ביתה של ראש הממשלה גולדה מאיר. „נפצעתי בראש שי ממכות של מקל מסומר“, סיפר רן א-חרי ההפגנה. התצלום חדהים את אנשי „אל-פתח“: „לא יכול להיות שקצין-צבא יש-תתן בחפנה נגד ממשלתו!“ אמרו.